

RYŻ (26) sb m

sg N ryż (11). ◇ G ryżu (9). ◇ A ryż (5). ◇ I ryż(e)m (1). ◇ [pl N ryże.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

bot. *Oryza sativa* L.; ryż siewny, roślina jednoroczna z rodziny wiechlinowatych (*Poaceae*), zboże uprawiane w obszarach tropikalnych i subtropikalnych; oryza Murm, Mymer¹, BartBydrg, Mącz, Calep, Cn; risum BartBydrg, JanStat (26) : Murm 119; Mymer¹ 17; Orisa, est species frumenti folio carnosio, de ordeo altitudine cubitali, flore purpureo, ryszech, risi vel risum, rissh BartBydrg 103b; RYż przynofzą ziarna do nas iuż omełte/ rofcie iako ięczmien maież też kłos *FalZioł* III 25c; Gdy fie wodą z Ryżu pocierałz/ piegi y ynfe niecziftołci łpadza z ciała. *FalZioł* III 25d, +6b, III 25c, d, IV 25d, V 19a, 89; [u Turków] Z ryżu rozmáithe potrawy działáią *BielKron* 261; [w Asyrii ludzie] rynnámi wodę przywodzą ná role. Stey przyczyny wielka obfifofć zboża tám rofcie/ zwláfczáz Ryżu/ plzenice/ ięczmieniu/ ná ktorých líft bywa iáko cztery páłce wizerz/ takież y kłos wzwyłz iáko drzewo rofcie. *BielKron* 267, 446, 452, 452v, 453v [2 r.], 454; Oriza, Ryłz/ yęczmien włoski. *Mącz* [269]b, 329a; *SienLek* 101v; *BielSpr* 54; *Calep* [740]b; [ustawiliłmy] ná Séymie Wálnym Piotrkowłkim [...]: áby iáko korzenie/ ták też winá łzynkowné [...] tym łpofobem nadrožey były przedawáne y kupowáne. Funt pieprzu/ zá ołm grołzy. [...] Kámień máłych rózynków/ zá pułkopy. Kámień ryżu/ zá ołmnałcie grołzy. *SarnStat* 274; [Infe záł towáry/ iáko pieprze/ łzáfrany/ ryże/ y ktorekolwiek iedno ná wagę idá/ częłć odwilžaniem częłć kámykám y łtuczne mi przyłádám dla wagi [Żydzil máchluiá *MojŻydOkr* 24].

LW